

Seminář – čtvrtek 22.11.2007

Iva Bernkopfová

1. Já nemám žádnou otázku ani věc k polemice, protože cítím, že na toto téma máme podobný názor. Jen bych chtěla podotknout, že jste pěkně, i když nepřímo podal odpověď na často diskutovanou „filosofickou“ otázku, jestli člověk musí spotřebovávat proto, aby žil, nebo žije proto, aby spotřebovával. Odpověď je totiž jednoduchá – ani jedno není pravda. To by si měla spousta lidí uvědomit.

Hana Divišová

1. Dá se spotřebou potřeba pouze upevnit nebo lze i vytvořit zcela novou potřebu? Co zvykačky a potřeba nepřetržité ústní hygieny?

Spotřeba určitého statku v nás může vyvolat i jinou, novou potřebu.

2. Existuje nějaká práce o tom, jak kvalitně využít spotřebu k co největší spokojenosti?

Patrně existuje, ale nějaký konkrétní typ pro Vás. Ale pro širší nazírání na problematiku konzumu bych doporučil knihu G. Lipovetskeho, která u nás před nedávnem vyšla pod názvem Paradoxní štěstí.

3. Nemyslíte si, že se spotřeba od materiálních statků u lidí přesycených spotřebou, přenáší ke statkům nemat. př. zážitkům?

Určitě ano, ale ty nemateriální zážitky jsou často podmíněné další, nezanedbatelnou materiální spotřebou, jako například cestování na velké vzdálenosti za kulturními zážitky, exotickou přírodou apod.

Jan Kaucký

1. Není očekávání co by člověk měl mít v budoucnosti to stejné jako co by člověk chtěl mít? Budoucnost lze pouze předvídat, takže teoreticky by jsme v ní měli mít to co chceme?

Pod výrazem „chtěl mít“ se rozumí současnost.

2. Lze vůbec nežít na úkor jiných lidí, či přímo jiných živých organismů? Vždyť již tím, že spotřebováváme, vylučujeme ze spotřeby této věci ostatní. Není důležitější minimalizovat toto žití na úkor než ho úplně eliminovat?

Patrně přesnější by bylo hovořit o minimalizaci. Kdybych to chtěl vyjádřit poněkud sarkasticky, pak bych řekl, že by člověk, pokud už je na světě, měl žít tak, aby co nejméně škodil.

3. Je vůbec nutné snažit se o udržitelný růst? Není i občasný pokles důležitý pro oživení snah o podporu dalšího růstu?

Lépe je hovořit o udržitelném rozvoji než růstu. Pokud je snahou omezit, resp. snížit kvantitativní stránku spotřeby, pak je nutno to kompenzovat nabídkou pozitivních

kvalitativních změn. Hlásat nutnost všeobecného poklesu, není atraktivní, ba přímo nepřijatelné. Veřejnost to v běžné situaci nepřijme.

Josef Jalůvka

1. Nemá na satisfakci vliv také faktor zapomínání? Proč by se nám jinak stále zdálo, že kdysi předtím to bylo lepší a my se měli lépe?

Paměť, resp. zapomínání sehrává v této věci roli nesporně významného faktoru.

2. Vzhledem ke grafu vývoje spokojenosti. Jaké objektivní měřítko existuje pro její měření?

Nějaké exaktní měření je patrně nemožné. Jde o pocitovou záležitost. Existují výzkumy, které se problematikou spokojenosti zabývají. Podrobnější metodiku (tj. jaké otázky jsou respondentům kladeny), neznám.

3. Je třeba tlumit extenzivní růst? Nepromění se časem sám (s tím, jak bude ubývat zdrojů) v růst intenzivní?

Intenzifikace je proces, který vývoj společnosti již dlouho provází. Vezměme si třeba zvyšování účinnosti spalovacích motorů, vedoucích ke snižování spotřeby na jednotku vzdálenosti. Zde bylo dosaženo nesporných úspěchů. Přesto však celková spotřeba benzínu a nafty roste, protože rychleji než měrná spotřeba roste celkový počet ujetých kilometrů.

Petr Houška

1. Existuje podle Vás něco jako trvale udržitelný růst?

Doktrína trvale udržitelného rozvoje existuje a v rámci její realizace byly již dosaženy četné dílčí úspěchy. Jde spíše o vytýčení cíle, ke kterému by se mělo směřovat, než o něco, čeho je už dosaženo.

2. Má vůbec smysl snažit se měřit štěstí, když je to vysoce subjektivní veličina?

Existují mezinárodní výzkumy, které se zjišťováním tohoto jevu zabývají. Nejde samozřejmě o nějaké přesné měření, ale o zjišťování subjektivních pocitů a názorů respondentů.

Simona Vítězová

1. Je možné měřit technický pokrok, který se v čase exponenciálně zvyšuje?

Existují speciální metody.

2. Souhlasíte s Tinbergenem, že existují pouze 2 oblasti, které jsou bez omezení?

Je to trochu okřídlené rčení, ale v zásadě pravdivé a především motivující.

Jakub Carda

1. Myslíte, že je možno pracovat se štěstím jako s prodejním nástrojem?

Myslím, že ne.

2. Jedná se dnes opravdu o postindustriální dobu? Nebo je to stejné jako mnohokrát v minulosti, kdy pro naše předky byly změny dané doby také nepředstavitelné?

Na tom, že je závěr dvacátého století obdobím nějaké velké kvalitativní změny, se víceméně shodla řada renomovaných odborníků.

3. Bude někdy samotné štěstí produktem?

Štěstí je subjektivní pocit. Nemůže být produktem.

Petra Semonská

1. Citoval jste jednoho německého autora, který se zabíral tím, proč bychom měli zohledňovat důsledky našeho jednání na další generace. Myslíte si, že bychom neměli při svém jednání brát v úvahu možné dopady našeho jednání na další generace? Máme tyto dopady zcela ignorovat?

Osobně si myslím, že zcela přirozeně neseme zodpovědnost za to, jaké podmínky připravíme budoucím generacím. V rovině této obecné proklamace je to asi obecně akceptovatelné. Nejsm si však jist, zda si to lidé dostatečně silně připouštějí při realizaci svých konkrétních zájmů.

Alena Kupčíková

1. Myslíte si, že lidé dokáží být opravdu spokojeni nebo je vždycky táhne něco dopředu a to, že byli šťastni poznají až např. šťastni nebudou?

Něco na tom je.

Michaela Šenková

1. Ovlivňuje etika manažera podnikovou kulturu?

Určitě ano.

Petr Doležel

1. Jakým způsobem se dá měřit štěstí?

Štěstí je subjektivní pocit. Dá se patrně porovnávat v čase, či s jinými lidmi. Ale všechno je to o subjektivních názorech a pocitech.

2. Je možné dosahovat dlouhodobě udržitelného růstu při respektování a ohledu k přírodě?

Myslím, že ano. O to totiž právě jde.

Vlado Makara

1. Co si myslíte o omezování růstu populace? Co si myslíte o názoru, že bohaté krajiny mají nízký růst populace a tedy když všechny krajiny směřují k tomu, že jsou bohatší a bohatší, potom jejich růst populace se bude snižovat a tím se tento problém sám vyřeší?

Tento scénář je poměrně pravděpodobný, je však otázkou jakého počtu světová populace dosáhne, než bude kulminovat.

3. Kaizen – kdy vznikl? Používá se ještě i dnes? Má svoje místo v dnešní moderní době?

Metoda Kaizen má svůj původ v japonské společnosti Toyota v sedmdesátých letech minulého století. V dnešní době má široké uplatnění.

Matúš Kaččňák

1. Je způsob uspokojování zvyšováním spotřeby ten nejšťastnější, nejlepší, nejefektivnější? Pokud vycházíme z toho, že člověk nebude nikdy uspokojený na 100 %.

Asi není, ale konzumenty tyto názory moc nezajímají.

Eva Holoubková

1. Jaký je vztah etiky a morálky a hodnot?

Přesně vzato, etika je věda o morálce. Hodnota, ve smyslu axiologickém, je něco, čemu člověk přisuzuje určitou váhu a co významně ovlivňuje jeho postoje a chování. Ve vztahu k morálce lze hovořit o mravních hodnotách.

Lenka Procházková

1. Existuje nějaký výzkum, jaké řešení v případě, že výdaje překročí příjmy, převažuje?

Není mi známo. Výsledky by mne zajímaly.

Barbara Závišová

1. Co stojí za tím, že lidé očekávají, že se budou mít stále lépe, lépe než předchozí generace? Šlo by toto nějak ovlivnit?

Je to přirozená víra v lepší budoucnost. Z čeho pramení, těžko říct.

Jitka Václavíková

1. Je vztah mezi spotřebou a spokojeností pevně dán? Opravdu je vždy člověk, který více spotřebovává, spokojenější?

Není. Pozitivní korelace mezi velikostí spotřeby a velikostí spokojenosti nebyla prokázána.

Jana Rotreklová

1. Existují i nějaké tendence, které působí proti akceleratorům růstu spotřeby? Jaké? A vytváří něco takového člověk záměrně?

Uvedený model má jedno, dosti závažné zjednodušení: nezohledňuje změnu kvality spotřeby. Ovšem právě vývoj v kvalitě spotřeby je to podstatné.

Soňa Hermanová

1. Jaké by mohly být důvody, aby převládající strategie (spotřebovávat čím dál víc bez ohledu na důsledky) byla změněna na nějakou „úspornější“?

Je to zásadní a velmi složitý problém. Doporučuji k přečtení knihu G. Lipovetskeho Paradoxní štěstí.

Jana Majerová

1. Myslíte si, že je reálné, aby USA (země s velkou úrovní spotřeby na člověka) dobrovolně snížily svou spotřebu konzumních statků?

Je až ostudné, jak se tomu současní američtí představitelé brání. Možná však, že není daleko doba, kdy se to začne pod vlivem změny globálních podmínek měnit.

2. Myslíte si, že ve vyspělém světě je život ve skromnosti spíše luxus? Ve smyslu možnosti uniknout a odmítnout neustálé svody a příkazy marketingu?

Řekl bych spíše, že je to nepoměrně větší umění, než žít způsobem konzumentské většiny.